1874. VI. évfolyam. 85. szám. Csütörtök, ápril 30.

Előfizetési árak:

Helyben es postán küldre:

Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szam 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: ***Főpiacz, Vecsey-haz földszint*** a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A zárda szüzei.

⁂ Van most rémület a mi kedves szomszédunk némely bünfészkében. — Ausztria képviselőháza szabadelvü irányban hozta törvényeit a zárdákra vonatkozólag.

Nem is igen lehetett panaszunk az iránt, hogy az osztrák nép nem felel meg a szabadelvüség követelményeinek. Az volt a bajunk, hogy csupán oly emberekben tanulta népünk ismerni az osztrák fajt, a kikben a sziv és lélek nemesebb tulajdonai hiányoztak, vagy egy gyülölt hatalomnak goromba bérenczei valának.

Távol legyen tőlünk, mintha az osztrák-imádók vakbuzgó és szolgaias csoportjába akarnánk mi is tolakodni; ily dolgokra még akkor sem tudnánk vetemedni, ha a mult eseményeit lehetne meg nem történtté tenni.

Azonban más részről lehetetlen a lélek magasabb röptü nyilatkozványai előtt meg nem hajolnunk, ha mindjárt halálos ellenségeink köréből jönnének is azok.

Igy például lehetetlen nem üdvözölnünk az osztrák törvényhozás azon nevezetes határozatát, hogy a n ő t l e n s é g i f o g a d á s é r v é n y é n e k m e g s z ü n t e t é s é r ő l szóló inditványt e l f o g a d t a.

El tudjuk képzelni azt az örömöt, a mi erre a nemes és magasztos határozatra szülemlett a zárdák azon fiai közt, kik eddig isten és ember törvénye ellenére a nőtlenség pokoli tüzére voltak kárhoztatva.

A zárda szüzein kivül méltán örvendhet ennek a szabadelvü világ is, mely megérte eszméi közül egyiknek győzelmét az osztrák képviselőházban.

Sajnos ugyan, mikép az osztrák kormány kijelenté, hogy e határozathoz nem adhatja megegyezését. De ha még Ausztriában a kormány van a birodalomert, s nem ez amazért, akkor nincs semmi baj, a kormány férfiai elmehetnek a szüzességi fogadalom utján a csuklyavilág bagolyvárába, de a birodalom képviselőinek erkölcsi érzetök s emberi méltóságuk megsértése nélkül nem lehet az érintett határozattól eltérni.

Volt ott még több tárgy is szőnyegen. Elfogadtatott azon inditvány, hogy szerzetalapitáshoz és zárdatelepitéshez külön birodalmi törvény kivántatik; határozattá emeltetett az is, hogy az osztrák területen levő zárdákba csak osztrák állampolgárok léphetnek be. Nagy kár aztán, hogy több életrevaló inditvány megbukott. Igy például leszavaztatott azon inditvány, hogy uj zárdai társulatok alapitása, valamint a már fenállók ujra telepitése meg nem engedhető. Nem talált viszhangra azon javaslat sem, hogy azon egyházi társulatok, melyek tagjai közös életre nem köteleztetnek, az átalános egyleti törvényeknek vettessenek alá.

No de elég vigasztaló e mellett azon tény, hogy Ausztriában a nőtlenség fogadalmának hatálya érvényen kivül helyeztetett.

Képzelhetni azt a bámulatot, mit e nemes irányu határozat fog szülni a római bagolyfészekben! Várhatjuk az átkok özönét a Krisztus csalhatatlan földi helytartójától, mert hiszen ő szentséges ajkairól megszoktuk már a szabadelvüség szidalmazását.

Pedig elvitázhatlan tény, hogy az államnak van joga, sőt kötelessége az érdekeivel ellenkező intézményeket megszüntetni. Senki sem vitathatja el, hogy a papi nőtlenség az állam, a társadalom elleni hiba, mert ellenkezik ez az emberi természettel.

Nem képezhet kivételt e törvény alól a vallási nimbusz alá rejtett visszaélés sem.

Hiszen ha valamely régebben fenálló egyháznak szabadalmat engedünk arra, hogy a társadalom érdekével ellentétes intézményeket fentarthasson: akkor meg kellene ezt engednünk az ujabban keletkezett hitfelekezeti társulatoknak is.

Igy például, a nazarénust, ha lop, vagy gyilkol is, nem volna szabad rabbá tenni, mert az ő „hite" tiltja a raboskodást; ki kellene őt vonni a katonai kötelezettség alól is, mert vallása nem engedi meg neki a katonáskodást.

Csinálhatnának aztán ily kiváltságok mellett — államot!

Őszintén sajnáljuk, hogy mi magyarok nem járhatánk elől jó példával az ily szabadelvü törvények alkotásában Ausztria előtt. De ha már zászlóvivőként nem szerepelhetének is e tekintetben, — k ö v e s s ü k legalább a j ó p é l d á t.

Ott már a polgári házasság is rég behozatott. Ime most a zárdakérdés egyelőre elég szabadelvüen oldatott meg.

Bár a magyar törvényhozó testületről jegyezhetnénk fel mielőbb ily elismerésre méltó tetteket.

Ne vonjuk ki mi sem magunkat a korszellem hóditó hatalma alól.

Szabaditsuk fel — a z á r d a s z ü z e i t!

— **Kossuth Lajoshoz** a nyiregyházai ellenzéki kör születésnapja alkalmából üdvözlő iratot küldött.

— **Az inkompatibilitási** bizottság kimondta, hogy a törvényhatósági és községi hivatalnokok, (hát a tisztviselők?) az egyházi rendek tagjai s az államtól kegydijat élvezők nem lehetnek országgyülési képviselők. E bizottság már bevégezte munkálatát.

— **A középtanodai** törvényjavaslat tárgyában a közoktatási ügyér ma több képviselőt értekezletre hivott.

— **Zólyommegyének** a tót gymnáziumok ügyében hozott, s országszerte örvendetes viszhangra talált határozata ellen a turóczszentmártoni evang. gymn. pátrónátusa tiltakozik, (mintha ehez joga volna,) de reméljük, hogy a kormány nem fog hajtani az ily erőlködésekre, hanem igyekszik csirájában elfojtani a magyarellenes mozgalmakat.

— **A heves- és külső-szolnokmegyei** baloldal május 10-kén Egerben gyülést tart, s az országos ellenzéki népgyülésre a követeket megválasztja.

— **A tabi kerületben** Szontágh Pál követjelölt tegnap tett látogatást, s egy távirat szerint, az ellenzéki jelölt programmjáról a jobboldaliak is méltánylattal nyilatkoztak. Milyen ellenzéki program, vagy milyen jobboldal lehet az? — arról hallgat a krónika.

— **Az erdélyi** kathólikusok augusztus hóban tartják gyülésöket, mikor a tanárok is részt vehetnek abban.

— **Királyunk** e hó 25-én regel 8 órakor érkezett Neuberg-be. Kiséretében voltak: Ferdinand toskánai nagy herczeg; miniszter báró Wenkheim; gróf Wrbna, és szárnysegédek: br. Mondel, s Maneri kapitány. Ő felségén steier öltözet volt, és három fajdtyukot vitt, mint azon reggeli vadászatának Mürzzuschlagnál szerzett jeleit. A koronaherczeg gróf Latourral a kápolnáig lovagolt elibe, hol szivélyesen üdvözölte. Ott tartózkodása alatt naponta fajdtyukra fog vadászat tartani.

— **A magyar bárói rangban** Wodiáner Móricz a király által megerősittetett.

A haza minden előtt!

(**) Magyar ember, bármely politikai párthoz tartozik is, soha sem lehet lehet annyira elfogult, hogy szem elől téveszsze nagy Kölcseink ama jelentőségteljes mondatát: a haza minden előtt.

Hangoztatják is ezt minden oldalról. De bizony meg kell vallanunk, hogy a mi országgyülési többségünk t e t t e i b ő l nem igen látszik az, hogy e szavaknak értelmében müködnék.

Az ezredéves jogok könnyelmü elfecsérlése a pillanatnyi jobbulásért — jellemzi ama párt törekvését.

Sokszorozott erőt és erélyt kell tehát kifejteni a magyar ellenzéknek, hogy a haza egységét és önállóságát megmentse, a mig ez lehetséges.

Nagy romlásunkra volt addig is a ziláltság, melyben tengődtünk. Ügyünk diadalát késleltette ez.

Most már szebb jövőnek nézünk elébe, ha mindnyájan lelkesülten karoljuk fel az egyesülés eszméjét.

Itt lesz erre nézve a kedvező alkalom az országos ellenzék május 17-ikei népgyülésén. A vidéki ellenzéknek nem szabad ez iránt közönyös maradni, mert a részvétlenség nem segiti elő az elvek győzelmét.

Ü g y ü n k a h a z a ü g y e. Mert hiszen nekünk, kiknek az ellenzékhez van szerencsénk tartozni, az egyéni érdek nem szolgálhat rugóul tetteinkben. Távol vagyunk m é g a hatalom gazdag kamarájától, hogy az anyagiakból vegyünk ösztönt a müködésre.

Csupán a szent meggyőződés vezérel benünket a közügy szolgálatában.

Országszerte meg is indultak a mozgalmak az ellenzéki népgyülés érdekében. Átalában véve, nem is lehet a részvét iránt panaszunk.

Azonban, sajnálattal kell jeleznünk, hogy D e b r e c z e n b e n és a k ö z e l i v i d é k több helyén még semmi sem tétetett ez ügyben. Pedig hiszen nincs okunk eltitkolni, sőt büszkén mondhatjuk, hogy mi az ellenzékhez tartozunk, s annak ügyét előmozditani kötelességünknek ismerjük.

Mint alkotmányos pártnak, többségre kell törekednünk. E többség meg is volna már a nemzet soraiban, mint ezt a mult választások adatai igazolták. De nem lehettünk többségben az országgyülésen, mert az ellenzéki árnyalatok különböző irányban, s nem egymás javára müködtek.

Ime, az országos ellenzéki népgyülés épen az e g y e s ü l é s t t ü z t e k i egyik nemes feladatául.

Sorakozzunk tehát ama zászló alá.

Ha volnának, kik egyes dolgokban eltérő nézettel birnak, ne áldozzák fel a részletért a főeszmét, az egyesülést. Az idő bizonyára ki fogja egyenliteni a fenforgó különbözőségeket. Csak a szeretet és barátság szent talizmánjával közeledjünk egymáshoz.

A z e g y e s ü l é s t a h a z a é r d e k e i s k i v á n j a. Mert hiszen a történelem igazolja, hogy a külön huzás veszélyt hozhat, mig a társulás mindig csudákat müvel.

Vetkezzük le tehát a kicsinyes tekinteteket, s a személyes érdekeket.

Legyünk az elv emberei, mint öntudatos férfiakhoz illik.

Jelszó: — a haza minden előtt!

Meddig tart az országgyülés?

(*) Képzelhetni, mint örülnek a kortesek e kérdés hallattára, hogy ismét felderül a dinom-dánom napja.

No de most az egyszer a közvélemény is óhajtja azt, hogy — bár mielőbb feloszlatnák a jelenlegi képviselőházat. A hazai lapok — párttekintet nélkül — kifejezték már rég ez iránti óhajukat, s a nagy közönség osztotta a lapok véleményét.

Magok a képviselők is belátták azt, hogy ily testület, mely isten tudja, hány pártra szakadt, nem müködhetik kellőleg a nemzet javára.

A kormány is csatlakozott már e nézethez, s kilátásunk lehet, hogy az o r s z á g g y ü l é s m é g e z é v b e n f e l f o g o s z l a t t a t n i. Csak előbb elvégeztetnek azok a dolgok, a miknek végrehajtása elkerülhetlenül szükséges.

Igy például, az országgyülés szét nem oszolhat addig, mig uj választási törvényt nem alkot.

Elmulhatlan a jövő évi költségvetés meg szavazása is, mert az világos, hogy e nélkül kormányozni nem lehet.

Mindez a nyári szünet ideje után fog szőnyegre kerülni. Addig apróbb igazságügyi dolgok intéztetnek el. Szünet után jön a nagy munka, a melytől jövőnkre jelentékeny befolyást remélhetünk.

Ghyczy Kálmán pénzügyminiszter már régebben terveli az országgyülés feloszlatását. Ő érezheti legjobban, hogy mily nagy zavar uralkodik parlamenti életünkben, mert hiszen ő is segitett azt előidézni, midőn a pártélet mezején — a költő szavai szerint — bejárt minden földet, melyet isten megteremtett.

Nem messze vagyunk tehát a nagy naptól, midőn a nemzetnek ismét mérlegbe kell vetni szavazatát. Az eredményt előre természetesen nem láthatjuk. De nem lehet eltagadni, hogy sok függ e tekintetben a választási törvénytől, mely alkottatni fog.

Ha ez nem gátolná kellőleg a visszaéléseket, miket a mult választás alkalmával tapasztalánk, akkor segiteni kell azon t á r s a d a l m i u t o n, az emberi méltóság megóvása érdekében.

Annyit előre is mondhatunk, hogy a kormány a mostani képviselőház feloszlatása által a nemzeti közóhajnak tesz eleget.

Csak őrizné meg más téren is e jó tulajdonát!

A magyar delegáczió.

Második ülés tartatott ápr. 28. Elnökölt Gorove István.

E l n ö k jelenti, hogy az albizottságok megalakultak. A hadügyi albizottság elnökké báró Majthényi Lászlót, eladóvá Bujanovics Sándort; a tengerészi albizottság elnökké gr. Károlyi Györgyöt, előadóvá b. Kemény Gábort; a külügyi albizottság elnökké gr. Péchy Manót, előadóvá ifj. Szögényi Lászlót; a pénzügyi albizottság elnökké id. Szögényi Marich Lászlót előadóvá Prileszky Tádét választotta meg. Elnök bemutatja Budapest főváros közönségének és a magyar országos iparegyesület kérvényeit az iránt, hogy a közös hadsegreg czikkeinek szállitásában a magyar iparosok is részesülhessenek. Jelentéstétel végett a hadügyi bizottsághoz utasittatik. Gr. Zichy Ferraris Viktor bemutatja a pesti könyvnyomdával a gazdasági bizottság részéről kötött szerződést. Felolvastatik és helybenhagyatik. A közös számszék jelenti, hogy azt Szentgyörgyi fogja képviselni. Más tárgy nem volt.

Gazdáknak.

A nagy méltóságu földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztérium postaügyek szakosztálya folyó évi 3602/503. sz. a. ápril hó 14-én kelt rendeletével azon postahivatalokat, melyek közvetlenül vaspályák mellett feküsznek, kivételesen felhatalmazni méltóztatott, hogy a Budapesten az állatkertben folyó évi junius hó 4—11-kén tartandó országos baromfi-kiállitásra küldendő állatokat, ketreczekbe vagy alkalmas tartályokba zárva, postával leendő elszállitás végett mint kicsi postai küldeményeket felvehessék, egyuttal kötelezvén őket, hogy az ilynemü küldeményeket a legnagyobb gondossággal szállitsák el az illető pályaudvarokba és ugyanigy adják át az illető mozgó postahivatalnak vagy postavezetőnek további elszállitás végett.

Erről a kiállitani szándékozók a kiállitási bizottság részéről azon hozzáadással értesittetnek, hogy miután a bizottság kötelezve van az ily küldeményeket, az illető postaudvarokból megérkeztük után azonnal elszállitani, a küldemény feladását megelőző napon az állatkerti igazgatóságot (Budapest városliget állatkert) levelező lapon a küldemény elinditásáról, értesitsék.

Kelt Budapesten, 1874-ik évi ápril hó 28-dikán.

Grubiczy Géza,
az országos baromfi-kiállitás elnöke.

K ü l f ö l d.

Németország pénzügyminisztere az 1873-ik év pénzügyi viszonyait az országgyülésnek előterjesztvén, abból közöljük az alábbiakat: Az eloirányzat szerinti bevétel 210.043,476 tallér helyett bevétetett 244.519.536 tallér, tehát több 34.476,080 tallérral. Kiadás volt 222.221,492 tallér; mely az előirányzott összeget 12.171,025 tallérral haladja. Rendelkezés alatti összegként marad tehát 21.456,483 tallér. Hadikárpótlás fejében kapott Poroszország a mult évben 62 368,000 tallért, melyhez ez évben még 36.485,650 tallér hadikárpótlás fizettetett. Végre előterjeszti az adósság törlesztésről készitett javaslatot. Hát a mi pénzügyminiszterünk fog-e és mikor a bennünket terhelő adósságok törlesztésére czélszerü javaslatot előterjeszteni?!

Spanyolország. A Karlistáknak Bermeon át fegyver szállittatott. A köztársasági hajóssereg Santandérnél horgonyt vetett. Laredoban egy harmadik hadtest fölállitásán müködnek. Koncha szombaton Santonat meglátogatta. A Karlisták Biskája határánál gyüjtik erejöket. Don Karlos egy megbizottja Londonba érkezett, hogy ott hir szerint kölcsönt eszközöljön, és a kormánynak a Karlista ügyekről véleményét kipuhatolja.

Hollandia. E hó 25-én Atschinból jelen-

A „DEBRECZEN" tárczája.

JUDITH.

— Beszély. —

Margitai Dezsőtől.

(Folytatás.)

— És ő?

— Ő? Kinevetett és kigunyolt.

— Csak következetes volt önmagához!

— Föl nem födhetém atyám előtt viseletét. Nem, nem tehettem atyámat szerencsétlenné; de nem is maradhattam tovább azon házban, melynek hogy tagja vagyok, pirulva kelle bevallanom; tovább maradni egy ily nő oldalán, tiltá önbecsérzetem. Elhatárzám tehát, hogy ahoz fogok férjhez menni, ki legelőbb megkéri kezemet. E legelső férfi Tollfy volt.

E szavaknál Judith mély lélegzetet vett s pár pillanatnyi hallgatás után, mialatt fejét mintegy mélyen gondolkozó, lehajtá, — kissé bizonytalanabb hangon folytatá:

— Igen: e férfi Tollfy volt; én nem szerettem őt, és nem szerettem senkit, — ezt megmondám neki, de kijelentém, hogy ha annak daczára is nőül óhajt venni, hozzá megyek és leszek hü neje. Hisz én még nem tudtam akkor, mit tesz az: nőnek lenni? Nem hittem, hogy oly érzelem képes legyen rajtam erőt venni, melyet én nem akarok ösmerni. én csak mindenáron szabadulni óhajték azon körből, melynek lege folytó volt reám nézve.

Itt uj lélekzetet vett a hölgy s aztán szemeit földre sütve hallgatott, mintha nem merné tovább folytatni elbeszélését.

Gaszton gyöngéden fölemelé a lesütött szép főt s hosszan nézve a hölgy fájdalomteli arczába, lágy hangon szólt:

— Nos, és most?

— Most? Most már tudom: mi a szerelem; te megtanitál, hogy nem elég akarnunk az érzéktelenséget. Eddig neje lettem volna Tollfynak, mert bár nem szerettem őt — mást sem szerettem s igy hitem szerint nem csaltam volna meg. . . De most már nem lehetek nejévé, mert megcsalnám őt, ha mást szeretve lennék azzá. Ha hüséget esküdném neki, szilennék azzá. Ha hüséget esküdném neki, szivemben egy más férfi iránti szerelemmel, méltó lennék Charlottehoz, kitől futni óhajtok.

— Jellemed nem türi a tettetést. Én tudom, hogy nem volnál képes hazudni.

— Nem, hazudni nem tudok; de itt sem maradhatok, hacsak önmagamat megvetni nem akarom.

Nehány pillanatnyi csönd állott be a beszélgetők között.

Judith kerekre nyitott szemekkel tekinte az őt átkarolva tartó Gasztonra; ez pedig néma meggondolással tartá rajta tekintetét.

Végre Gaszton törte meg a csendet.

— Bizol-e bennem föltétlenül, Judith?

— Föltétlenül.

— Én szegény, nagyon szegény ember vagyok.

— Annál jobb; a szegénynek munkatársra van szüksége, ki vele a nélkülözést megosztani képes.

— Fontos okok vannak, melyek legalább egy időre lehetlenné teszik, hogy nősüljek.

Judith hallgatva nézett reá nehány másodperczig.

— Szeretsz? — kérdé aztán.

— Becsület szavamra mondom.

— Ugy nőd leszek isten előtt.

— Meggondoltad, amit kimondtál?

— Igen. Láttam házasságot, melyre pap adta az áldást — szerelem nélkül. Ez pokol volt; a mi szövetségünk alapja a viszonos szerelem lesz, és én remélek.

— Jó; de miután atyád, rokonid s jegyesed ez elhatározásodat nem igen fognák helyben hagyni? . . .

— Megyek. Ha kivánod, még ez éjjel el távozom veled. Hisz megmondtam már, hogy feltétlenül bizom benned.

— Ugy hát készülj. De vigyázz, nehogy ékszeredet vagy más értékes eszközeidet magaddal találd hozni; én csak téged akarlak, pusztán az egyszerü Judithot.

— Egész készülődésem annyiból álland, hogy e jeggyürüt nehány sor kiséretében hátra hagyom Tollfy számára.

— Én addig intézkedem, hogy lovaimat befogják. Most pedig engedd meg, hogy homlokodat megcsókolhassam.

Judith nyugodtan tartá homlokát az ifju elé; elfogadta annak gyöngéd csókját; igaz, hogy arcza ezalatt kissé kipirult, hanem azért büszkén fölemelt fővel füződött Gaszton felajánlott jobbjába s midőn a kastélyfelé menőkben, az örökzöld lugas mellett elhaladtak, melyből gyöngéd suttogás nesze üté meg füleiket, a legmélyebb megvetés kifejezésével forditá el arczát s lépteit meggyorsitva, Gasztont is gyorsabb haladásra kényszerité.

A bamba hold s a kastély falaira illesztett kőfejek néma tanui voltak a jelenetnek; egyik sem szólt; nem kiáltottak segitségért; de mégis a kőfejek, azok megtették, hogy behunyták szemeiket, mintha nem akarnának látni semmit abból, mi körültök véghez megy.

Sőt egynémelyik mintha roszalólag bólogatott volna ki fülkéjéből . . .

Lehet azonban, hogy ez optikai csalódást csupán a hold reszkető fénye okozá.

*

Másnap este egy csinos falusi urilak udvarára hajtatott be Gaszton s Judithnak, látva a nyájasan hivogató alházat a zöld bokrok közől előfehérleni, jól esett elgondolni, hogy egy huszonnégy órai folytonos kocsizás után e lakályos helyen ki fogja magát nyugodhatni.

A ház nyilt folyosóján vidor tekintetü fiatal ur fogadta őket, fején vörös szerb sapkával s kezében egy hatalmas csibukkal, melyből e pillanatban verte ki a még füstölgő dohányt.

Mellette jobbról, balról egy-egy simaszőrü, karcsu lábu agár ült két hátulsó lábán, melyek nagy érdektelenséggel bámultak a berobogó kocsira, mintha előttök az eféle jelenség nem tartoznék a ritkaságok közé.

Hanem a gazda annál nagyobb érdeklődéssel várta a kocsiajtó fölnyilását; szép, keleti jellegü barna arczát az őszinte öröm könnyed pirral vonta be; szemei fénylettek s ajkait mosolyra voná.

Ő még nem tudta, hogy ki lesz vendége? de tudta, hogy vendég érkezett házához s ez elég volt, hogy neki örömet okozzon.

Midőn Gaszton a kocsiból kiszállott, a fiatal háziur mindkét kezét előre nyutjva sietett feléje s ajkait könnyitve, valószinüleg egy szives „Isten hozott"-ot akart kiáltani, de csakhamar meglepetten állott meg helyében s ajkain elhalt a szó, látva, hogy vendége a kocsihoz fordulva, abból egy deli termetü hölgyet segit kilépni.

Gaszton észrevette a fiatal ur meglepetését, s hogy a helyzetnek mentül előbb véget vessen, Judith-tal karján, mosolygva lépett a még mindig egy helyben álló szerb sapkás elébe s a pajtások között otthonos hangon igy szólt hozzá:

— Mint látod, nem egyedül jöttem. Remélem, találunk nálad nőm számára egy kényelmes szobát, melyben kipihenheti az utazás fáradalmait; számomra pedig egy csibukot, hogy én is segitségedre lehessek a dohánypusztitásban.

(Folyt. következik.)

tetik, hogy a sereg nagy része másnap Jávába visszamegy. Pel ezredes atschini parancsnokká neveztetett ki. Három hajó különböző irányban elküldetett a politikai viszonyok rendezése végett.

Spanyolország. A „Publique Française“ mint bizonyost állítja, hogy gróf Chambord Versaillébe érkezett és La Rochette-hez szállott.

A nemzetgyüléstől legközelebbi összejöveteleikor, a kormány meghatalmazást fog kérni a Marseille községtanács feloszlathatására.

Görögország. A Bulgaris-miniszterium beadta lemondását, és a király elfogadta azt.

A német kormánynyal egyesség köttetett az olympiai völgyben levő régiségek kiásatása iránt.

— **Fogarasy Mihály** erdélyi püspök egy ujabb tenye nagy elegedetlenséget szül a székelyföldön. Vancsa görög kath. püspökkel szerződést kötött, hogy a római s a görög katholikusok közt kötendő házasságokból származandó gyermekek mily vallásban neveltessenek. Ugy köttetett meg a szerződés, hogy minden gyermek atyja vallását követi, s ebben van a sérelem, mert a székely nem vesz el oláh vagy csángó leányt, s ha igen, nagyon ritkán, mivel annál büszkébb, hanem oláh és csángó nagy megtiszteltetésnek tartja, ha székely feleséget kap és székely atyafiságba jöhet. Ezért eddig örökké a székelyek szabták meg a feltételeket a gyermekek vallására, minek következtében a székely elem, vagy is a magyar szaporodott, ezután pedig Fogarasy ügyetlensége folytán a görög kath. egyház követelheti, hogy az oláh és csángó férfi magzatai görög ritusban neveltessenek. Meg kell róvnunk, hogy a nemzetiség ügyét a főpapság egy tagja ennyire nem veszi figyelemben, különösen ott, hol a nemzetiséget voltaképen nem a nyelv, hanem a vallás determinálja, mert beszélni mind magyarul beszélnek. Mi — irja az „Egyetértés“, — ezennel kötelességünknek tartjuk felhivni és figyelmeztetni minden székely atyát, hogy ne hagyja magát félrevezettetni s a püspökök szerződését ne respektálják, mert a gyermekek milyen vallásban levő neveléséről a törvény intézkedik, melynek intézkedéseit nem szorithatja meg semmiféle püspöki intézkedés, és annál is inkább védeni fogja őket a polgári hatóság, mert a házasulandó felek teljes szabadsága fenn van tartva az ugyan különböző ritust, de egy vallást követőkre nézve.

— **Fagy.** Az ország több vidékéről szomoru hirek érkeznek. Szatmárt, Kézsmárkon, Máramarosban, Czegléden erős havazás volt, Bud pest környékén a fagy tönkre tette a növényéletet. Igy volt Somogy, Ung, Hont, Heves, Pozsega és Csanádmegyében s Ausztriában.

Lukácsi Sándor ismét sürgeti az ország okszerü befásitását, mint a mely a vidék egészséges szervezetét eszközli. Ezzel lehetne — szerinte leginkább meggátolni az időjárás kicsapongásait.

Tanuljunk most a magunk kárán!

UJDONSÁGOK.

* **Városi közgyülés** tartatik jövő hó 7-én, mint május első csütörtökén, mire előre is felhivjuk az illető bizottsági tagok figyelmét. A tárgysorozatot közölni fogjuk annak idején.

* **Sajtóper.** A helybeli pénzügyigazgatóság a „Bihar“ szerkesztősége ellen sajtópert indit; az ügy most van vizsgálat alatt. A vádlott czikk egy, a fináczok eljárása ellen irt ujdonság. Az esküdtszéki tárgyalás ez ügyben Debreczenben lesz.

* **A városi közlevéltárban** az időrendi kimutatás készitése a levéltárrendezésére felügyelő bizottmány felügyelete alatt szépen halad előre. Mar a legrégibb időtől az 1750-ig találtató okmányok rendezve vannak. Érdekesnek tartjuk itt felemliteni, hogy a legrégibb okmány a közlevéltárban Hunyadi János korából való, de ez nem bir nagyobb fontossággal, mert csak ismeretlen magán ember személyes ügyére vonatkozik. Egyébiránt a nevezett időközből alig maradt fen ezerféle okmány, igy az valami értékesnek nem tekinthető.

* **Szinház.** Holnap adatik a „CSÓK“ vigjáték, Dóczitól. Szombaton először kerül szinre nálunk: „STRUENZE“ Szigligeti századik darabja. Azt hiszszük, e két müvet felesleges ajánlanunk.

* **A helybeli tornaegylet** folyó évi május 2-kán szombaton délután 4 órakor választmányi ülést tart a főiskolai tornateremben. Tárgyak: a márczius 15-diki közgyülés jegyzőkönyvének felolvasása, ez évben tartandó tornaünnepély ideje s helyének kitüzése; alapitó, pártoló s müködő tagok hátralékairól kimutatás, stb. Debreczen, 1874. ápril 30-kán. Varga Lajos, m. k. elnök.

* **Hó szállingózott** ma délelőtt városunkban a déli időben, de nagyobb mérvü havazássá nem nőtte ki magát.

* **A főiskolai** önképzőtársulatról, mely Rózsa Sándor elnöklete alatt müködik, örömmel halljuk, hogy az szép virágzásnak indult; a tagok elég buzgalommal dolgoznak; s az egylet iránt az ifjuság érdeklődése is növekedőben van.

* **Ez is sajtóper.** Koós Ferencz e következő levelet közli: A „Gar'a Satului“ aradi román élczlap felelős szerkesztője az idei április 21-iki 15-ik számában alkalmat vett magának: „Történeti dolgozatok a magyar és román nemzet viharos korszakából“ czimü M.-Vásárhelyt 1870. megjelent könyvemet elferditeni és kigunyolni. Minthogy e czikkben több olyan, személyemet mélyen sértő és gyalázó kitételt engedett meg magának a szerkesztő, melyek ha igazak volnának, nemhogy állásomban, de még a szabad emberek közt sem maradhatnék meg egyetlen óráig sem: tudatom a t. olvasóközönséggel, hogy emlitett élczlap kiadója és szerkesztője ellen a debreczeni esküdtszékhez a keresetet benyujtottam. M.-Sziget 1874. april 27. Koós Ferencz képezdei igazgató.

* **Az ovoda** intézményével a szülék már kezdenek az eddiginél nagyobb mérvben megbarátkozni. Mostanában 150—160 gyermek szokott oda feljárni. Nagy baj aztán, hogy a gyermekeket csak egy dajka goudozza. A városi hatóság dolga volna e bajon segiteni.

* **A „Tisza“** biztositó s jelzálogbank évi rendes közgyülése május 18-ról május 27-re halasztatott. A mai igazgatótanácsülésben elhatároztatott, hogy az összes hivatali személyzetnek felmodassék. E szabály nem oda czéloz, hogy mindenki elbocsáttatik, a kinek felmondatott, hanem oda, hogy a vezérigazgatónak a hivatalnokok megtartásában vagy elbocsátásában s a fizetések megszabásában szabad keze legyen. Igaz, hogy ez czélszerüségi tekintetből helyesnek látszik, hanem az idő fogja megmutatni, vajon e tömeges felmondás által eléretik-e a kivánt eredmény? — Azt hiszszük, czélszerübb és megnyugtatóbb lett volna, elbocsátani a nem haszonvehető vagy nem szükséges hivatalnokokat, a haszonvehetőknek pedig csak akkor mondani fel, ha velök ujolag szerződni nem sikerülendett. Minden rohamos intézkedésnek megvan kellemetlen utóize. — Az életosztályhoz már neveztetett ki egy vezető hivatalnok Schlézinger személyében.

* **Szinházi jelentés.** Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, miszerint a t. kormányzó bizottság által részünkre engedélyezett és a folyó évi május hó 1-ső napján kezdetét veendő előadásra bérletet nyitunk. Bérletár hat előadásra: Alsó- és közép-páholy 22 ft. Családi-páholy 35 ft. Felső páholy 15 ft. Támlásszék 5 ft. A nagyérdemü közönség kegyes pártfogását tisztelettel kéri — Debreczen, 1874. ápril 28. — a szintársulat.

* **A ref egyháztanács** keblében az ösztöndijak kiosztására alakitott bizottság máj. 2-dikán délután 3 órakor az egyháztanács termében ülést tart.

* **Öngyilkosság.** Martinyi József fodrász segéde Polgári György, ki még csak 19 éves volt, tegnap a czeglédutczai temetőben agyonlötte magát. Holt teste a kórházba vitetett. Tettének indoka ismeretlen.

* **Május elseje** holnap. A természet örömünnepe szokott ez lenni, de most gyászünneppé látszik változni. Az éjjeli zenék azért ez alkalommal sem maradnak el. Ha a nagyobb bajtól megmenekedünk, akkor vig mulatás lesz bizonyára holnap a nagyerdőn, hol Balázs Kálmán fog zenélni.

* **A sóstófürdő** (Konyár és Debreczen szomszédságában) máj. 3-dikán nyittatik meg, a mi bizonyára örömhir a fürdőkedvelő közönségnek.

* **Ha meg kell lenni**, isten neki! — gondolják magukban a most bosorozott ujonczok, s október helyett nehányan már beállottak a szolgálatba, hogy annál hamarabb szabaduljanak a boldogságos élettől.

* **Szomoru hir.** A tavasz megmutatta ugy a gyümölcsfákon, mint a szőlőtőkéken a kifakadt termést, mely oly szépen, oly dusan ékesité kerteinket, hogy az minden kertész és gyümölcskedvelőkben gyönyörélvezetet ébresztett. De az ápril 26-án kezdődött s tegnap estig fokozatosan élesedett fagyos szélnek ez éjen át csendesültével beállott kemény fagy azt annyira tönkre tette, hogy csak kedvezőbb idő beálltával lehet ugy a gyümölcs, mint a szőlőnek 5 százalékára számot tartani. Minél inkább ki volt a szőlőhajtás bontakozva, annál több kár esett abban. A terjedelmes lombozatu erős gyümölcsfák az alatta levő szőlőt nem engedték egészen megsemmisiteni, mig magok a gyümölcsfák igen elsatnyult, fonnyadt levelekkel szomorkodnak, — leginkább szenvedtek a dió, baraczk és körtefák; — de az általánosan satnyult falevelek azon következtetésre vezetnek, hogy a még le nem hullott virágok elhervadnak, a már fagy miatt barnult gyenge gyümölcsök lehullanak. A gabnafélében még a fagy nem tehetett feltünő kárt, mivel annak nagyobb része még szárba sem indult; levelét pedig a szél mozgatta, s igy a fagytól mentve lett; a gyengébb faju tavaszvetésekben, szintén kevés kárt tehetett, mivel a sovány tavasz miatt nem fejlődhetett annyira, hogy azon a fagy feltünő sérelmet okozhatott volna. Eddig igy állunk, mit hoz a jövő később? még titok.

* **A himlőoltás** már megkezdetett városunkban. Ujházi Károly és Kőmüves Antal városi alorvosok eszközlik ezt. A szüléknek ezt is jó tudomásul venni.

* **Vettük** a következő előfizetési vagy aláirási fölhivást „A törvényszéki teremből“ czimü, hazai és külföldi érdekes bünesetek és fenyitő büntárgyalásokat tartalmazó gyüjteményre. Hasonló gyüjtemények csaknem minden müvelt nyelven vannak s egész külön irodalmi ágat képeznek, mig a mi irodalmunk csak három — négy ily tartalmu kötettel bir, melyeket a Franklin társulat adott ki. Midőn ez alkalommal két kötetet adok sajtó alá, ezzel a német Pitaval felé gyüjteményhez hasonlót akarok meginditani és azt negyedévenkint két — három kötettel folytatni, ha t. i. a közönség pártolása ezt lehetővé teszi. — A két kötet előfizetési ára 2 frt, mely összeget avagy az aláirásokat f. évi május hó végéig kérem hozzá beküldetni. A két kötet junius folytán küldetik szét. Gyüjtőknek minden hat példány után egy tiszteletpéldány adatik Kelt Budapesten, 1874. ápril 28. Hang Ferencz, köz és váltó-ügyvéd. (Lakása vizi város, főutcza, 207. sz.)

Fővárosi értesitő.

** Budapestről Palotára május 3-tól az ünnepeken és vasárnapokon külön kéjvonatok járnak.

** Az uj épületek adómentességét a fővárosi gazd. bizottság elfogadta.

** A kerepesi-uton a sugárutat az idén nem épitik tovább. Mert nincs pénz.

** A budapesti tüzoltótestületek nemsokára egyesittetni fognak. A főparancsnok, gr. Széchényi Ödön jelenleg Nizzában tartózkodik.

Belföldi hirek.

*** Csermőn (Aradmegyében) Hellsinger Simon és Reichl Ignácz magyar iskola felállitására házat és udvart adtak; a tanitónak 100 ft. évi alapitványt tettek.

*** Még mindig. Szolnokon két ifju párbajt vivott, s mindketten könnyü sérülést kaptak.

*** Kolozsvárt a „Magyar P.“ szerkesztője által kitüzött vigjátéki pályázaton a 20 aranyat „Szerelem és ifjuság“ (3 felv.) nyerte. Dicsérettel kitüntetett: „Egy okos asszony“, egy felvonásban.

*** A székelyek történetének megirója Szabó Károly, müvével hat év mulva lesz készen.

*** Adományok. Haynald Szécsényben kórházra, árvaleányházra és kisdedóvodára 80,000 frtot adott. Samassa Aranyos-Maróthon az iskolákat 1000 frttal segélyezte.

*** Torontálban az őszi vetések egynegyedét ki kellett szántani.

*** Bácsmegyében a hegyesi csatában (1849) elesett honvédeknek emléket állitanak.

*** Körmenden az adópénztárban 4000 ft hiányt találtak; az adószedő ebből 2400 ftot megtéritett.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLAH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Nyári mulatóhely megnyitása.

Alólirott tisztelettel jelenti a n. é. közönségnek, hogy lakásának udvarán egy csinos nyári helyiséget szerelt föl, mely f. évi **május 1-ső napján** Oláh József kedvelt zenekarának közreműködése mellett fog megnyittatni.

Jó ételekről, friss kőbányai serről, jó asztali és Rackiféle bakar, stb borról, — valamint szivélyes és pontos szolgálatról, már intézkedve van.

Minél számosabb látogatásért esedezik és elvár

Guszman Róbert,
vendéglős.

287 1—2

HIRDETÉSEK.

A nyiregyházai sóstó

1874-dik évi fürdőidényére különösen felhivjuk a t. cz. közönség figyelmét azon okból, mivel részint az időjárás (mely ez idén kevés esőzéssel járt), részint pedig a társulat idevágó intézkedései (lecsapolás stb.) következtében, a viz oly töményitetten lugos (erős) lett, mint ez már évek óta nem volt. Igen természetes, hogy a fürdőnek gyógyhatása is ezáltal növekedett. A sóstó nagy sikerrel használtatik **görvélyes, csuzos** és **köszvélyes bajoknál**.

A vendéglő a legjobb hirnévnek örvendő Marossi vendéglősnek van átadva.

278 2—3 A sóstói társulat igazgatósága.

VÉGELADÁS.

A Lobmayer József ur

Csődtömegéhez

tartozó **vasáru czikkek április 13-ikától** kezdve, bezárólag **május 15-ikéig.**

Gyári áron alól is

készpénz fizetés mellett ki fognak árultatni.

250 5—5 **Klekner Manó.**

Nőnevelő intézet.

Van szerencsém a tisztelt szülők és gyámok tudomására hozni: miszerint S.-a.-Ujhelyben hat éven át fenálló magán **felső nőnevelő intézetemet Kassára** tettem át, és itt f. é. május hó 1-től fogva egy **rendes nőnevelő intézetet** nyitok. Bővebb tudósitással szolgáland programmom, — melyet kivánatra készséggel megküldök.

Lakásom forgácsutcza 13. sz. **Fekete Emilné, szül. Otte Hedvig,** Poroszhonból.

281 2—2

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, miszerint a **Holcsy Arnold** részére 2000 a ft. tőke s járulékai erejéig, a **debreczeni r. kath. árvatartó pénztára** részére pedig 6000 ft. tőke s járulékai erejéig **Kovács János** és neje **Erdei Ludovika** kiskoru gyermekeitől legoglalt ingatlan u. m. a szepesi pusztán 80. számu telekjegyzőkönyvben bejegyzett s 33354 a. foriatra becsült lak és gazdasági épületekkel, **tégla és csepépgyárral** felszerelt 11 nyilas, vagyis 66 hold 400 □ öl szántóföld a megkisérlett első árverésen el nem kelvén, a kitüzött 2 ik határidőben folyó évi **május 20-án d. u. 3 órakor** a telekkönyvi irodaban végrehajtó **Vetéssy Mihály** által megtartandó árverésen szükség esetére becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a becsérték, az árverelők által leendő bánatpénz 3335 ft.

A vételár 3 egyenlő részletben, a leütéstől számitva 3. 6. és 9 hónap alatt esedékes 6%-kamatával együtt a telekkönyvi hatóságnál lefizetendő; a bánatpénz az első részletbe tudatik.

A többi feltételek a kiküldöttnél, és a telek hivatalban megtekinthetők.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1874. ápil 24-én tartott üléséből.

Szentpétery Sándor,
aljegyző.

284 1—3

Kávécsarnokeladás.

Van szerencsém a t. cz. közönséget értesiteni, hogy czeglédutczán a Németi-házban levő

kávécsarnokomat

teljesen felszerelt és minden tekintetben az igényeknek megfelelő berendezéssel együtt — az üzlettel végkép felhagyásom elhatározásánál fogva — eladóvá tettem.

A venni kivánók értekezhetnek velem nevezett helyiségben.

Tőkés Gyuláné.

277 3—3

MEGNYITÁS.

Van szerencsénk a t. cz. közönség tudomására juttatni, miszerint nagyváradutcza szegletén, a vasuti indóház átellenében levő

Telegdi szállodát

átvettük, s azt ujolag diszesen és czélszerüen berendezve

megnyitottuk.

Miután mind a kávéházi, mind a vendég-szoba helyiséget uj butorokkal berendeztük s konyhánk legizletesebb magyar étkek jutányos és gyors kiszolgáltatásáról kellőleg gondoskodtunk, tisztelettel jesen kérjük a nagyérd. közönség szives pártfogását.

Szoba-árjegyzék:

1 szoba egy napra egy ágygyal s gyertyával	—		60 kr.
1 „ két „	— — — —	1 frt —	„
1 „ nappalra	— — — — — —	40	„

A négy országos vásár alkalmával ezen árak csakis 50%-kal emelkednek.

Maradunk teljes tisztelettel:
217 9—10 **Tarcsay és Gáspár L.** bérlők.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint a felperes **Németi Janos** debreczeni lakos részére, alperes **Békési Imréné Szentpáli Julianna** derecskei lakostól 190 afrt tőke s járulékai erejéig lefoglalt ingatlanok u. m. a **Tóth David** és neje **Csizmadia Zsuzsanna** neveikre a derecskei 351-dik számu telekjegyzőkönyvben A. 589-dik h. r. sz. alatt bejegyzett 200 afrtra becsült házastelek folyó 1874-ik évi **junius hó 3-ik**, szükség esetére **julius hó 3-ik** napján d. e. 10 órakor a derecskei kir. járásbiróság által Derecskén a városházánál megtartandó árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek a következők:

1. Kikiáltási ár a becsérték, melynek 10% vagyis 20 frt az árverelni szándékozók által a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül leteendő.

2. Az ingatlan az 1-ső árverési határnapon csak becsáron felül vagy azon, a 2-ik árverési határnapon azonban becsáron alól is eladatik.

3. A vételár 2 egyenlő részletben, és pedig az első fele rész a leütés napjától 8 nap, a másik fele rész egy hónap alatt az árverés napjától fogva járó 6 százalékos kamatával, fentirt telekkönyvi hatóságnál lefizetendő, a bánatpénz az első részletbe tudatik.

4. A vevő a vett ingatlannak azonnal birtokába és használatába lép; tulajdonjoga csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekebeleztetni.

5. Vevő viseli az átirási kincstári dijat, és a vett ingatlan után a leütéstől fogva eső mindennemü adó s egyéb terhet.

6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlan bármely érdekelt fél kérelmére a p. t. r. t. 459. §. értelmében vevő kárára és veszélyére ujabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is el fog adatni.

Egyszersmind azok, a kik a lefoglalt ingatlanra tulajdoni vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak, hogy igénykereseteiket ezen hirdetmény közzétételének utolsó napjától számitandó 15 nap alatt — fentirt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1874-ik évi ápril hó 24-ik napján tartott üléséből.

Szentpétery Sándor,
aljegyző.

286 1—3

Debreczen, 1874. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.